

Regeringen (Försvarsdepartementet) och
sändlista

Ert tjänsteställe, handläggare

Ert datum

Er beteckning

Vårt tjänsteställe, handläggare

Vårt föregående datum

Vår föregående beteckning

LEDS STRA

07-05-15

Ett hållbart försvar för framtida säkerhet

(12 bilagor, varav 7 hemliga)

Regeringen har i regeringsbeslut 11 (2005-10-20, Fö2005/2484/MIL) uppdragit åt Försvarmakten att redovisa olika alternativ för Försvarmaktens framtida utformning i ett tio- till tjugoförårigt perspektiv från idag. Uppdraget skall genomföras i nära samverkan med Regeringskansliet (Försvarsdepartementet) och är flerårigt med årliga avrapporteringar.

Det samlade slutresultatet av genomfört arbete skulle enligt regeringsbeslutet redovisas skriftligt den 15 maj 2006 med fördjupning den 15 maj 2007. Efter dialog med Försvarsdepartementet erhöill Försvarmakten utsträckt tid för studiearbetet till december 2007.

Studiearbetet har fortlöpande avrapporterats till regeringen (Försvarsdepartementet) dels med en delrapport i maj 2006 – ”Försvarmakten som säkerhetspolitiskt instrument” – och dels med en delrapport i maj 2007 – ”Konsekvenser av olika militärstrategiska inriktningar”.

Delrapporten som presenterades 2006 fokuserade på vilken total förmåga som krävs för att hantera olika typer av konflikter och på Försvarmaktens roll som säkerhetspolitiskt instrument. Utgångspunkten för detta arbete var den omvärldsanalys och de konflikttyper som redovisades för regeringen den 15 december 2005.¹ Med utgångspunkt i delrapporten 2006 fokuserade arbetet med delrapporten 2007 på konsekvenser av olika långsiktiga försvarskoncept. I delrapporten 2007 redovisades tre möjliga försvarskoncept med något olika inriktningar avseende tillgänglighet och militär förmåga. De tre koncepten var utvecklade med syfte att generera kunskap om de konsekvenser som olika inriktningar får för Försvarmaktens utformning.

¹ Försvarmaktens skr 2005-12-15, H/S 23 383:82128, Konflikttyper till grund för fortsatt analys inom perspektivplaneringen.

(ERI)

Under studiearbetet hösten 2007 har Försvarsmakten – utifrån tidigare delrapporter och beskrivna koncept – fördjupat analysen av omvärldsutvecklingen, militärstrategisk dimensioneringsgrund, försvarsmaktsuppgifter och deluppgifter, operativa förmågor, krav på insatsorganisationens utformning, kapacitets- och förmågeutveckling i Europa samt utveckling av insatsorganisationen. Kopplat till denna analys har kostnader beräknats och personalförsörjningssystem som stödjer utformad insatsorganisation studerats.

Slutrapporten och föreslagen utveckling av Försvarsmaktens insatsorganisation bygger på ett antal väsentliga grunder och förutsättningar.

Omvärldsutvecklingen

Inledningsvis konstaterar analysen en tilltagande dynamik i den globala situationen, inte minst kopplad till utvecklingen i Kina och Indien samt problemen i Mellanöstern, Sydostasien och Afrika. Även den strategiska och militära utvecklingen i vårt närområde omfattas av en betydande dynamik. Vår del av världen har under den senaste tioårsperioden upplevt en omvälvande men i huvudsak positiv utveckling. Framtiden innebär dock en rad nya utmaningar, vilka vi delar med andra stater i vårt närområde.

Dynamiken i Norra Europa innefattande EU:s och NATO:s utveckling, Rysslands ekonomiska framsteg och förhållande till EU samt de omfattande energitillgångarna i området medför att Nordeuropas strategiska betydelse ökar. Nämnas bör att utvecklingen i Ryssland innehåller såväl positiva trender som oroande tecken på en alltmer centraliserad politisk och ekonomisk maktkoncentration och mindre av demokratisk utveckling. De militära satsningarna ökar den militära handlingsfriheten på sikt. Långsiktiga bedömningar om utvecklingen i Ryssland är idag svårare att göra än för bara några år sedan.

Den strategiska betydelsen av Barentsområdet och dess olje- och gasfyndigheter ökar i takt med ökande globala behov och samtidigt sinande energitillgångar. Betydelsen av Östersjön och farvattnen i väster som transportled ökar och därmed omgivande länders säkerhetsintressen i området, i synnerhet Rysslands. Energi- och råvarutillgångarna, flödet av varor och tjänster på transportlederna i norra Europa samt utvecklingen i Ryssland är en väsentlig del av den strategiska dynamiken och kommer att påverka Sverige och vårt närområde.

Försvarspolitiska rapporter i våra grannländer understryker studiens bedömningar. I dessa rapporter beskrivs och problematiseras den strategiska dynamiken tydligt. Omvärldsbedömningen och dess konsekvenser beskrivs på ett liknande sätt av Europeiska Unionen i arbetet inom Capability Development Plan och Long Term Vision.

Ekonomi

Den Försvarsmaktstruktur som studien föreslår är balanserad mot en, i regeringens budgetproposition för 2008, angiven ekonomisk nivå för år 2010 med full priskompensation. För att klara de ökade kostnader i förbandsverksamheten som den högre tillgängligheten i konceptet innebär måste en långsiktig ombalansering till anslag 6:1 (förbandsverksamhet, beredskap och fredsfrämjande truppinsatser m m) från anslag 6:2 (materiel och anläggningar) genomföras.

Studien konstaterar att den ekonomiska ramen enligt ovan är tillräcklig för att långsiktigt kunna tillhandahålla nödvändig operativ förmåga, förutsatt att hela det förbandsproducerande systemet utvecklas mot den föreslagna insatsorganisationens behov. En sådan utveckling innebär omfattande rationaliseringar vilka även måste tillåtas påverka övriga Försvarsmyndigheters verksamhetsområden.

Kostnadsutvecklingen inom försvarssektorn överstiger erfarenhetsmässigt systemet för priskompensation i staten. För att Försvarsmakten över tiden skall kunna bibehålla identifierat behov av operativ förmåga krävs även att en sådan kostnadsutveckling kan mötas. Det ger, om inte kostnadsökningarna kan kompenseras, ytterligare behov av rationalisering och ökad kostnadseffektivitet. Det kan bland annat ske genom internationellt samarbete. Alternativet är att förmågan successivt urholkas. Förhållandet delas med de flesta mindre stater i Europa.

Med hänsyn till studiens långa tidsperspektiv, 10 – 20 år, är det ofrånkomligt att kostnadsberäkningar är behäftade med osäkerheter. Osäkerheterna kan hänföras till utvecklingen av parametrar såsom teknikutveckling, personalkostnader, kostnader för insatser och samhällsekonomisk utveckling i stort över studiens tidsperspektiv.

Insatsorganisation

Föreslagen insatsorganisation svarar mot behoven av operativ förmåga utifrån analysen av omvärldsutvecklingen samt de långsiktiga styrningar som anges i regeringens budgetproposition. Grundläggande begrepp för insatsorganisationens utformning är *Tillgänglighet - Användbarhet – Mångsidighet* vilket gör att strukturen innehåller förband som flexibelt och över tiden substantiellt kan bidra till EU:s och andra internationella samarbetsorganisationers krishanteringsförmåga. Konceptet innehåller även tillräckliga resurser för att kunna skydda Sverige och svenska intressen på och i närheten av eget territorium så länge den säkerhetspolitiska utvecklingen inte försämras.

Den föreslagna insatsorganisationen består av stående förband med anställda och kontrakterade soldater för insatser nationellt och internationellt. Förbanden görs mer generella varför de kan nyttjas i tillfälligt sammansatta förband, vilket ökar handlingsfriheten i insatsorganisationen med prioritet till markarenan. Förbanden i hög beredskap kompletteras för insatser på svenskt territorium med hemvärnsförband och förband med lägre beredskap.

Den utvecklingen av personalförsörjningssystemet som föreslås för att skapa nödvändig tillgänglighet och användbarhet medför att den totala personalvolymen i Försvarsmaktens insatsorganisation reduceras substantiellt.

Personalförsörjning

Studien föreslår ett förändrat och utvecklat personalförsörjningssystem innebärande att grundutbildningen baseras på frivillighet och att soldater och sjömän anställs för grundutbildning och vid tjänstgöring i insatsförbanden. En förutsättning för rekrytering av soldater och sjömän är att mönstringsplikten kvarstår och utökas att omfatta även kvinnor. Pliktlagen föreslås i övrigt bli vilande för att utnyttjas endast vid ett avsevärt försämrat omvärldsläge. Detta innebär att den totala utbildningsvolymen av soldater och sjömän på sikt mer än halveras.

Sammanfattning

Den föreslagna långsiktiga utvecklingen tar sin utgångspunkt i begreppen *Tillgänglighet*, *Användbarhet* och *Mångsidighet*. Det förslag till försvarsmaktskoncept som presenteras i studien beskriver Försvarsmaktens syn på hur detta ska kunna åstadkommas inom anvisad ekonomisk ram. De avgörande villkoren för att kunna åstadkomma det föreslagna konceptet är:

- Att styrningen av Försvarsmakten i ekonomiska termer tar hänsyn till att utvecklingen mot föreslagen struktur måste ske kontrollerat över tiden och vilket medför en successiv ombalansering av medel till anslag 6.1 från anslag 6.2.
- Fortsatt reformering av personalförsörjningssystemet, där värnplikten ges en annan inriktning än i dag och nya anställningsformer för soldater och sjömän införs.
- Försvarsmaktens och övriga försvarsmyndigheters produktion utvecklas för att möta nya behov och minska kostnaderna i syfte att skapa största möjliga långsiktiga operativa effekt ur försvarsanslaget.
- Internationellt samarbete utvecklas på bredden inom hela produktionen i syfte att långsiktigt successivt öka systemlikheten och därmed kostnadseffektivitet med ökade operativa möjligheter och effekt som följd. I detta sammanhang är samarbetet med våra Nordiska grannländer särskilt betydelsefullt.
- Förbandsutveckling och därmed materiel- och personalutveckling, inriktas mot att olika förbandstyper ska kunna sättas samman till insatsstyrkor optimerade för de uppgifter som ska lösas – fler generella förband och komponenter inom förbanden vilka är kompatibla mellan olika förbandstyper. Omsättningstakten för dimensionerande materielsystem tillåts bli lägre.
- Försvarsmakten ges möjlighet att successivt utveckla utbildningssystem och grundorganisation mot den föreslagna strukturen.

Härmed överlämnas slutrapporten efter perspektivstudien 2005-2007, "Ett hållbart försvar för framtida säkerhet".

___ o 0 o ___

Ärendet har vid tre tillfällen behandlats i Försvarsmaktens ledning (FML).

___ o 0 o ___

Huvuddokumentet i studierapporten 2007 är samverkad med arbetstagarorganisationerna enligt avtal om samverkan för utveckling (ASU). Samverkan avslutades i enighet. OFR/O FM har lämnat ett särskilt yttrande som bifogas rapporten i bilaga 12.

___ o 0 o ___

Beslut i detta ärende har fattats av general Håkan Syrén. I den slutliga beredningen har deltagit generallöjtnant Sverker Göranson, överste Stefan Gustafsson, kommendörkapten Jens Plambeck, överstelöjtnant Anders Byrén samt överstelöjtnant Jan Reuter Dahl. Föredragande har varit konteramiral Jörgen Ericsson.

Håkan Syrén

Jörgen Ericsson

Sändlista

Försvarsdepartementet

Antal ex

25

Som orientering

HKV, LG, I 19, K 3, P 4, P 7, A 9, Lv 6, Ing 2, S 1, T 2 1 ex vardera

1.ubflj, 3.sjöstriflj, 4.sjöstriflj, Amf 1, MarinB

F 7, F 17, F 21, Hkpflj

FMLOG, FMTM

MHS K, MHS H, MSS, SSS, LSS, HvSS, FM TS,

SWEDEC, SkyddC, FMUndSäkC

RekryC, FömedC, FöMusC

Försvarets materielverk 1

Försvarets radioanstalt 1

Krisberedskapsmyndigheten 1

Statens räddningsverk 1

Styrelsen för psykologiskt försvar 1

Kustbevakningen 1

Försvarshögskolan 1

Totalförsvarets forskningsinstitut 1

Totalförsvarets pliktverk 1

Rikspolisstyrelsen 1

Säkerhetspolisen 1

Sjöfartsverket 1

Ej H/S-bilagor

Luftfartsverket 1

Ej H/S-bilagor

OFR, SACO-S, SEKO 1

Ej H/S-bilagor

OFR/O FM, OFR/S, SACO Försv, SEKO Försv 1

Ej H/S-bilagor

Värnpliktsrådet 1

Ej H/S-bilagor

Inom HKV

ÖB 1

GD 1

GL 1

C LEDS 1

SC LEDS 1

LEDS LED 1

LEDS STRA 1

LEDS UTV 1

LEDS INT 1

LEDS VHU 1

LEDS CIO 1

C INSATS 1

STF C INSATS 1

SC INSATS 1

C ATS 1

FÖRSVARSMAKTEN

HÖGKVARTERET

MISSIV

Datum
2007-12-20

HKV beteckning
23 382: 63862

Sida 7 (7)

STF C ATS	1	
C MTS	1	
STF C MTS	1	
C FTS	1	
STF C FTS	1	
C PROD	1	
C FÖRBPROD	1	
C MTRLPROD	1	
SC PROD	1	
C MUST	1	
STF C MUST	1	
SC MUST	1	
PERSDIR	1	
SC PERSS	1	
EKDIR	1	
SC EKS	1	
C JUR	1	
INFODIR	1	
SC INFOS	1	
Projekt PRIO	1	Ej H/S-bilagor
Projekt FEM	1	Ej H/S-bilagor
Arkivex	1	